

De lente treedt aan... Een landelijk tonaeltje.

LENTENUMMER

't Vaartland

DRIEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT VAN DE HEEMKUNDIGE KRING VAN HET VAARTLAND

1976 ● 4e JAARGANG ● Nr 1

RESTAURANT ESPERO

AUG. VAN LANDEGHEMSTRAAT 67

2660 WILLEBROEK

TEL. (031) 86 85 10

Specialiteit :

PEPERSTEAK — MOSSELEN

Willebroeks Brouwerijmuseum

GEOPEND en GRATIS TOEGANG
van MEI tot en met SEPTEMBER
iedere eerste zondag van de maand
van 15 tot 20 uur.

Groepen tot 30 personen steeds welkom
op aanvraag, tel. (031) 86 60 56 ;
of schriftelijk : Stationsstraat 3 Willebroek.
Liefst op week-ends.
Geleide rondgang op aanvraag.

IN HET STAMINEE :
steeds schep met boerenbrood voor mini-
mum 20 personen, bij gemeld bezoek.
Frisse dranken naar ieders smaak.

't VAARTLAND

heeft «rullverkeer» met :

- Natuurpark **Het Broek**, Tisseltse steenweg 56, 2660 Willebroek
- Gemeentekrediet van België, Panhecolaan 44, 1000 Brussel
- Heemkring 't Kaaskot, Dorstveld 16, 2820 Bonheiden
- Société d'Archeologie de Binche, av. Wanderrapen 94, 7130 Binche
- Archeologische Kring van Mechelen, Varkensstraat 5, 2800 Mechelen
- De Krijter, Ad. Mortelmansstraat 40, 2220 Wommelgem
- Erf en Heem, Kerkhoflei 140, Pasbrug, 2580 Sint-Katelijne-Waver
- Jan Vleminck, Molendreef 25, 2120 Wijnegem.
- Geschied- en Heemkundige Kring van het Graafschap Jette en omgeving, L. De Brouch relaan 35, 1080 Brussel.

't VAARTLAND

Jaarabonnement : 175 fr. — Los nummer : 50 fr.

Belangrijk : Alle korrespondentie omtrent het tijdschrift dient van heden af gericht aan :

H. VAN DE VEN, Redactiesecretaris
Westvaardijk 21, 2920 Kapelle-op-den-Bos.

WEER EEN JAAR VOORBIJ...

Het jaar 1975 dat zoveel namen kreeg : Het heilig jaar ; Het jaar van de vrouw ; het Europees jaar voor het Bouwkundig Erfgoed, in Vlaanderen kortweg «**Monumentenjaar**» genoemd. Met haar «Erfgoednummer» stak «het Vaartland» ook «een hartje toe» in deze laatste aktie.

Worden de boeken nu gesloten ?

Verre Van ! Te gepaste tijde zal met alle beschikbare middelen gepoogd en getracht worden om het luttele moois en typische dat ons in 't Vaartland nog rest, te vrijwaren.

De Redactie.

Beste Vaartlander,

Spijts alle moeilijkheden — inflatie en weinig steun, tracht het «Vaartland» het hoofd boven water te houden en zijn opdracht te vervullen. Het is ons betrekken naar de mogelijkheden, het tijdschrift in vorm en verschijnen te behouden en nog verder uit te bouwen. Nog zo pas hebben wij een onschatbaar cliché-archief van de N.V. De Vlijt, Gazet van Antwerpen, overgenomen. Trouwe vaartlanders, blijft derhalve uw vereniging en uw blad verder steunen. Het lidgeld voor 1976 werd bepaald op 175 fr.

Hier betuigen wij nogmaals onze dank aan het provinciebestuur van Antwerpen, de steunende gemeentebesturen en de goede vrienden die ons helpen door hun publiciteit.

Jos De Keersmaecker
voorzitter

ZONDAG 25 APRIL 1976 :

LENTEWANDELING

in het natuurpark «Het Broek» (Blaasveld)

v.z.w. «**Het Broek**» nodigt naar jaarlijkse traditie alle «Vaartlanders» uit tot de **LENTEWANDELING** en geleid bezoek aan het natuurpark.

Een natuurgids zal deskundig en bereidwillig toelichting verstrekken over alles wat er leeft en groeit !

Inlichtingen :

- a) Afspraak op het parkeerterrein, Broekstraat te Blaasveld
- b) Vertrek : 14 u. stipt
- c) Einde voorzien rond 18 uur.

ZEER BELANGRIJK !!!

De redactieraad heeft besloten het e.v. nummer volledig in 't teken te stellen van «**De Molens en het Molenbedrijf**» (in en nabij het Vaartland).

Met dank aanvaardt het bestuur dienaangaande :

- a) oude dokumenten - foto's - postkaarten
- b) dagbladknipsels... en wat al meer.

Wie onder onze lezers doet nu eens een speciale inspanning ?

ST-THERESIACOLLEGE

Veldstraat 11

2920 KAPELLE-OP-DEN-BOS

Tel. (015) 71 11 94 en 71 13 80

- **Basisschool :** 5e en 6e leerjaar

- **Oude humaniora :** Latijn-Grieks
Latijn-Wiskunde

- **Nieuwe humaniora :** Moderne
Economische
Wetenschappelijke A

Externaat

Half-internaat

't Vaartland

BIJDRAGEN 1975

A. Nummer I	
1. Driemaal is Scheepsrecht Karel De Decker	blz. 3
2. Spaanse schansen op de Rupel Jan Peeters	4
3. Pastoor Lamal (uit de Tisseltse geschiedenis) Prof. Dr. Herman Mertens (K.U.L.)	13
4. Klapbruggen in aanbouw te Kapelle-op-den-Bos H. Van de Ven	20
5. Paasmaandag te Leest Jos. de Keersmaecker	24
6. Waarheen met het Natuurpark «Het Broek» Jules Scheers	27
B. Nummer II : «Erfgoednummer»	
1. Inleidende nota bij de inventarisatie van het Bouwkundig Erfgoed in het Vaartland Hugo Lejon	31
2. Verdwenen schoon Jan De Wit	32
3. Ons Eigen Erfgoed	
a) Blaasveld - Jos. De Keersmaecker	34
b) Breendonk - Staf Vivijs	36
c) Heffen - Jos. De Keersmaecker	37
d) Heindonk - Jeannine De Schepper	38
e) Kapelle-op-den-Bos - H. Van de Ven	39
f) Ramsdonk - H. Van de Ven	41
g) Ruisbroek - Jan Peeters	42
h) Tisselt - Karel De Decker	44
C. Nummer III : «Gränges Graver-Nummer»	
1. 100 jaar Bruggen - Boten - Ketels - Opslagtanks Karel De Decker	55
2. Willebroek in 1875 Karel De Decker	56
3. S.A. Gränges Graver N.V. «100» Directie van Gränges Graver	57
4. «Den IJzeren tijdens de jonge jaren» Karel De Decker	58
5. Geschiedkundige Schets Tony De Herdt	60
6. Het Levensverhaal van «Den IJzeren» Karel De Decker	63
7. De Brug van Willebroek Karel De Decker	72
8. In memoriam : Drs. E.H. Xavier De Win Jos. De Keersmaecker	74
D. Nummer IV : «Ruisbroek-nummer»	
Voorwoord Omer De Pauw (burgemeester)	79
1. Ruisbroek (Overstromingen : vijand nummer één) Jan Peeters	80
2. «Ode aan Ruisbroek» Alf. De Boeck (alias : A. Van Ruysbroek)	84
3. De Keure van Ruisbroek Jan Peeters	87
4. De Sint-Sebastiaansgilde van Ruisbroek Jan Peeters	89
5. De Molen op het Eikerveld Jan Peeters	92
6. De Sint-Katharinaverering Jan Peeters	93
7. Jan Apers en de Boerenkrijg - 1798 Jan Peeters	97

Spaar systematisch bij de Kredietbank

Je laat je inkomsten storten op je zichtrekening en je laat regelmatig — bv. iedere maand — een vast bedrag overschrijven op je depositoboekje. Daartoe hoef je slechts één enkele doorlopende opdracht te tekenen.

Systematisch sparen is verstandig sparen. Het is bovendien zo gemakkelijk : het gaat immers vanzelf...

Aarzel niet. Loop eens aan bij een der kantoren van de

Kredietbank

waar je woont, waar je werkt, waar je winkelt.

graag
onze medewerking
aan initiatieven
die
DE MENS
vormen
geestelijk verrijken
ontspannen
gezond vermaken

**konstruktie
j. lambrechts
ruisbroek**

LOUIS DE SMEDT

VAST TAPIJT

A. VAN LANDEGHEMSTRAAT 93 - 105
WILLEBROEK

TEL. (031) 86 66 08
86 76 29

- ONDANKS INFLATIETIJD
GOEDKOPE TIJD
BIJ LOUIS TAPIJT !

Fusionering : Kapelle-op-den-Bos, Nieuwenrode en Ramsdonk weldra werkelijkheid...

Dat de beide aangrenzende gemeenten Nieuwenrode en Ramsdonk samen met onze vaartgemeente, onder de benaming KAPELLE-OP-DEN-BOS, zullen fusioneren, valt niet meer te betwijfelen, noch te discussiëren. Ook is 't een zo goed als uitgemaakte zaak, dat het bewoonde gedeelte van de wijk Oksdonk (grondgebied Zemst) bij de nieuwe «gemeenschap» zal toegevoegd worden.

Ingevolge deze nieuwe «situatie» zullen we ten gerieve van de trouwe «Vaartland-lezers», te gepaster tijde, en dit naar gelang de omstandigheden, één of eventueel meerdere bijdragen aanbieden, die zowel «Het verre verleden» als het «heden» van betrokken «ingelijfde» gebieden zullen belichten.

RAMSDONK (lees voetnota)

Ramsdonk, één van de kleinste gemeenten uit «Het Vaartland», strekt zich uit over een oppervlakte van circa 432 ha. Daar waar er in 1815 slechts 531 inwoners ingeschreven waren, is het bevolkingscijfer nu al opgelopen tot bij de 1.500 (op 31/12/1974 vermeldde de registers : 1.489 eenheden). Zijn geschiedenis is één der meest boeiendste van het gewest.

Reeds in 1110 werd zijn kerk afhankelijk gemaakt van de Norbertijnerabdij van Grimbergen. Onder die parochie behoorden naderhand een gedeelte van Londerzeel, Kapelle-op-den-Bos en het gehucht Oksdonk (Zemst).

Tijdens de Middeleeuwen behoorde Ramsdonk enerzijds gedeeltelijk tot het domein van de Hertogen van Brabant, wyl anderzijds ook verplichtingen dienden nageleefd tegenover de Heren van Grimbergen.

Op het grondgebied zelf trof men niet minder dan vier heerlijkheden of zogezegde «burchten» aan, namelijk :

a) **HET KASTEEL VAN HOUTHEN** : uit documenten blijkt overduidelijk dat het kasteel reeds bestond op het einde van de XIIe eeuw. Het is gelegen op een 700-tal m ten noorden van de kerk. Het ligt midden een uniek en prachtig park dat verschillende ha omvat. Het behoorde lange

tijd toe aan de familie de Beughem. ('t Was in aloude tijden het verblijf van de heren van Houthem, dewelke deze heerlijkheid in leen hadden van de hertogen van Brabant). Thans heeft het als eigenaar baron Leopold de Meester.

Kasteel van Houthem - Eigendom en bewoond door de familie Baron Leopold de Meester.

HET SCHILD VAN DE FAMILIE de MEESTER

Wat vooraf gaat

In de XVe en XVIe eeuw is er te Mechelen reeds sprake van de adellijke familie de Meester.

Ze speelde een zeer voorname rol in het Gildewezen. Zoals de lezer zich nog wel uit zijn schooltijd zal herinneren waren de Gilden beroepsverenigingen van de rijke kooplieden die handel dreven in kostbare zaken met verafgelegen landen (meestal uit Azië).

De Gilde kreeg van de leenheer tegen betaling, een halle (overdekte markt) en haar leden bekleedden langen tijd in 't bestuur van de steden de voornaamste posten. De Gilde had daarboven haar eigen rechtbank.

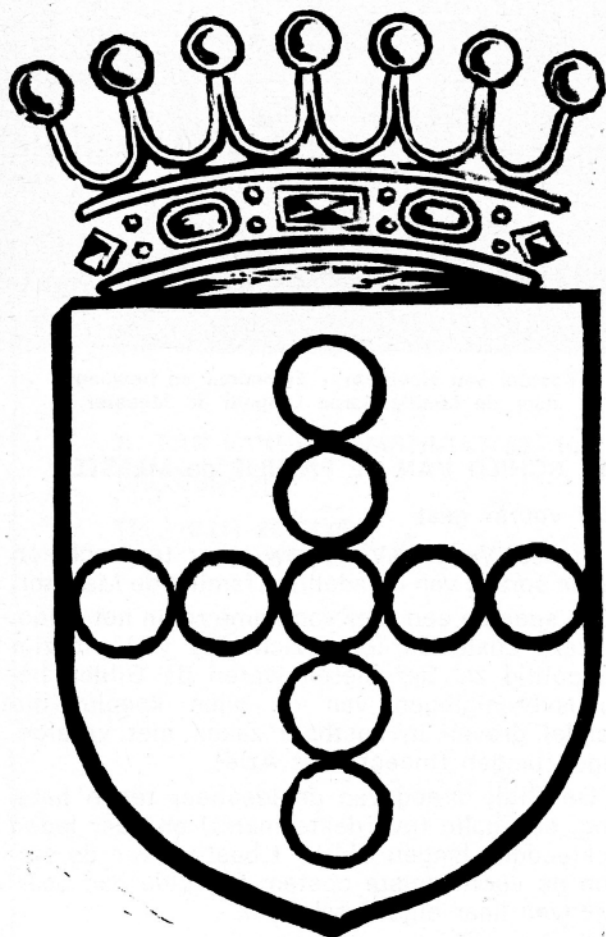
De voorzaten van de Meester maakten deel uit van de toenmalige Gilde van de visverkopers.

Een van de de Meesters was zelfs schepene van de stad Mechelen.

Een schepen was rechter in burgerlijke en soms strafrechterlijke zaken; hij was tevens een openbaar ambtenaar. De akten van verkoop of bepanding van eigendommen, van allerlei contracten door hem opgemaakt (hedendaags: functie van notaris). Aan de partijen was het hij die de gezegelde oorspronkelijke akte afleverde. De gerechtelijke verkopeningen geschieden eveneens door hem.

Onder de voorzaten van de de Meesters waren er ook die de functie van «proost» waarnamen. Deze werden daarbij ook nog belast met verantwoordelijke opdrachten, o.a.: zij hadden het toezicht op de voogden van de wezen; op het beheer van de kerk en de armenmeesters; op de gemeentegoederen en op het bestuur van de politie.

Het is tijdens één van de verre reizen naar het Oosten, namelijk naar Constantinopel (Turkije) dat één onder hen het schild meebracht. (Het Rozenkranskruis - het kruis van de H. Sofia van Constantinopel.

Schild van de familie de Meester

Naast de oorspronkelijke verklaring, opgesteld in 't Frans, geven we hierbij de Nederlandse vertaling. (Hiervoor raadpleegden we de woordenlijst, samengesteld door C. PAMA, en uitgegeven door «Spectrum» in 1930, onder de titel van «Heraldiek en Genealogie» (Wapen en geslachtskunde).

Franse tekst

De Sable à la croix patenotrée d'or. L'écu timbré d'un heaume d'argent, grillé, collecté et liseré d'or, fourré et attaché de gueules, aux bourrelet et lambrequins de sable. En outre, pour lettitulaire, couronne de baron et heaume couronné. Devise: «DEO ET LABORE», d'or sur un listel de sable et supports: deux aigles de sable armées et languées d'or.

VERTALING. — Zwart let rozenkranskruis van goud. Het schild met een helm van zilvergebeld, gehalsband en met goud omboord, geveerd en gehecht met rood, met een dekkleden van zwart en goud. Het teken: het kruis van het schild tussen een zwarte adelaarsvlucht. Daarenboven voor de titularis: baronkroon en gekroonde helm. Wapenspreuk «DEO ET LABORE» (God en werk) van goud, op zwarte losse, fladderende band met kreet en schildhouders: twee zwarte adelaars geharnast en met gouden tongen.

Gestratificeerde KRASVRIJE
AANBOUWKEUKENS

3.100 fr. de lopende meter
nu in het bereik van **IEDEREEN**
dank zij de lage prijzen
en toch beste kwaliteit bij

WILLY OLBRECHTS

J. HAMMENECKERSTRAAT 44
KAPELLE-OP-DEN-BOS — TEL. (015) 71 13 51

Alles wordt op maat gemaakt volgens uw beschikbare plaats en al onze meubelen zijn van binnen en buiten met gestratificeerde platen van eerste keus.

De drie andere «Heerlijkheden» waren eerder grote «omwalde hoeven», die opgericht waren in de nabijheid van de heirbanen. Het waren :

b) **HET HOF-TEN-BOSSCHE** (in de volksmond : «'t Hoef-ten-Bos») in het zuiden van de gemeente gelegen, en leenplichtig tegenover de Hertogen van Brabant).

c) **HET HOF BERENBROEK**, gelegen in het noord-westen en palend langs het Hof-ten-Bossche. 't Was eveneens een cijnsgoed van de Hertogen van Brabant.

d) **HOF VAN LIERDE**, palend langs de Sint-Niklaasbeek, oostwaarts van het dorp. De naam ervan werd ontleend aan de eerste eigenaars : de familie van Liere. Naast het «Hof ten Bossche en het Hof van Berenbroeck verloor het «Hof van Liere, in de loop der tijden alle historische waarde. Alle gebouwen werden gesloopt en vervangen door andere. Alle oorspronkelijkheid ging verloren...

Hierbij aansluitend nog dit :

Naast het «Kasteel van den Baron» (één van de mooiste uit 't gewest) bezit Ramsdonk een mooie pastorie, een echte parel, die helemaal het kenmerk draagt van abdijgebouw, en dit in de stijl die ons terugplaatst in de eerste helft van de XVIIe eeuw. In 1900 werd ze opgenomen onder de historische monumenten, IIIe klas. Deze eervolle klassificatie is zeker en vast een onweerlegbare getuigenis van een waardevol kunstbezit.

BETEKENIS VAN DE NAAM : «RAMSDONK»

In de vroege Middeleeuwen schreef men «Rhamusdung», wat Ravenbos of Ravenbroek zou betekenen.

De naam wordt gevormd door de woorden : «Ram» en «Donk». Rham of Ram, afgeleid van Rhamus betekent : RAAF. Donk betekent : hoge bodembult.

Bij dit laatste, volgende opmerking :

Eertijds was 'n donk vaak beplant met struiken, heesters of kreupelhout. Van uit zulk stand-

punt bekeken krijgt «donk» hier dan ook de betekenis van «bos». Zo ontdekken we in een paar oorkonden dd. uit de jaren 1233 en 1236 een «hoedonk», dat in een handvest van 1240 vertaald wordt door «altum hemus», wat «hoog bos» of «Hooggelegen bos» beduidt.

Wanneer in latere tijden het struikgewas vervangen werd door gras, werd het woord «donk» niet zelden gebruikt in de betekenis van lage, natte weide, wat insluit dat sommigen vroeger wel eens wilden uit afleiden alsof Ramsdonk niets anders zou betekenen dan het broek of de weide van de rammen. Maar dergelijke uitleg houdt geen steek.

Wij houden het bij «Rhamusdung» of «Ravenbos» of «Het bos der raven».

Diverse gewijzigde schrijfwijzen :

Buiten «Rhamusdung» noteerden we :

1147 : RAMESDUNCK
1427 : RAENSDONCK
1443 : RAEMSDONCK
1761 : RANSDONCK
1817 : RAMSDONK

In sommige dokumenten is er zelfs spraak van «RAMPDORP» en «RAMELDONCK». Onmiddellijk voor en na de Franse revolutie : RAMSDONCK. Sedert de jongste spellingswijzigingen : RAMSDONK.

HOE OUD IS RAMSDONK ?

— «Is Ramsdonk ouder dan Kapelle?».

— «Is het waar dat Kapelle in vroeger eeuwen van Ramsdonk afhing?».

Dit zijn een paar vragen, die we de jongste tijd, dikwijls dienden te beantwoorden, zowel aan belangstellende Kapellenaars als aan inwoners van Ramsdonk.

Over beide gemeenten, die over enkele maanden samen met het naburige Nieuwenrode, één agglomeratie zullen worden, beschikken we over zeer waardevol archievenmateriaal, waaruit we dan ook dat zullen ontlenuen dat beide vragen duidelijke en onweerlegbare antwoorden geven ?

DUVEL MOORTGAT VERDUVELD GOED

Doordat alhier zomin als in het naburige Ramsdonk geen de minste oudheidkundige ontdekking uit de noelistische (steentijdperk), de Keltische (Indo-Germaanse volkgroepen in West-Europa uit de oudheid), de Romeinse of de Frankische tijd gedaan werd, is het waarschijnlijk dat in de beide gemeenten de ontginning er betrekkelijk laat moet hebben plaats gehad.

— «Van de 9e tot de 11e eeuw, een zeer duistere en gecompliceerde of zeer ingewikkelde periode», aldus de gekende geschiedschrijver Tenant de la Tour in zijn gekend werk : «L'Homme et la Terre».

Een gemeenschap ontstaat toch maar niet zo ineens. Als er in 1180 spraak is van een Boudevijn van Ramsdonk en van diens broeder, die een charter (oorkonde, waardoor zekere vrijheden worden verleend) ondertekenden van Aleidis, weduwe van den Heer van Dendermonde, dan moest daar in Ramsdonk toch ook sedert lang een betrekkelijk belangrijke bevolking geleefd hebben, te meer daar ingevolge de toen heersende demografische toestanden, de bevolking traag toenam.

We zijn het echter met geschiedschrijver, baron Bernard de Meester (huidig burgemeester van Hombeek) eens daar waar hij in het «Eigen schoon de Brabander» (jaargangen 1930 en 1930) schrijft, dat Ramsdonk zeker ouder is dan Kapelle-op-den-Bos, immers:

a) In een schepenbrief gepubliceerd door D.J. Délestré, daterend van 1270, betrekking hebbend op Kapelle-op-den-Bos, wordt deze laatste steeds vernoemd met de woorden «Juxta Ramesdunc», wat «Bij Ramsdonk» betekent.

b) Ook in een oorkonde die berust bij het Stadsarchief te Mechelen, gepubliceerd door F. De Ridder (geschiedschrijver en gewezen pastoor te Hombeek) ook in «Eigen Schoon de Brabander», komt tevens «Juxta Ramsdonc» voor.

Beide gevallen duiden dan ook overduidelijk aan dat Ramsdonk van meer betekenis, wat wil zeggen, van ouderen datum is.

c) Daarbij nog dit : het gebruik van het woord «DONK» bij de naamgeving (we denken hierbij ook willekeurig aan : Oksdonk - Vlierdonk - namen veel ouder dan Kapelle zelf), het juist deze plaatsen waren die het eerst bewoond werden. Dat staat geschiedkundig vast. Ten andere, in de tijd dat de Rupel en de Zenne nog niet binnen hun bedijkte bedding liepen, werd het water van die rivieren elke dag over een grote uitgestrektheid voortgegraven. Het is dan ook hele-

maal aanvaardbaar dat een «donk», in de betekenis van «hoge bodembult in een moerassige streek», het eerst zal bewoond geweest zijn.

d) En ten slotte : de naam «Capella» hebben we slechts voor het eerst ontmoet in een oorkonde van 3/9/1229, wijl de oudste die over Ramsdonk handelt, dagtekent van 1132.

Wat nu de tweede vraag betreft :

Met zekerheid kunnen we schrijven dat Ramsdonk, samen met Kapelle-op-den-Bos, en dit tot aan de Franse Revolutie (einde 18e eeuw) steeds samen vermeld worden onder het beheer van één en dezelfde Heer, namelijk de «Heren van Houtem» (eertijds verblijvend op 't kasteel te Ramsdonk. Dat beide gemeenten steeds deel hebben uitgemaakt van een en dezelfde meierij, waarvan Kapelle-op-den-Bos de hoofdplaats was, wat natuurlijk nog niet uitsluit dat de meiers (nu burgemeestersambt in zekere zin) te Kapelle verbleven. Enkelen onder hen worden vernoemd als verblijvend op een kasteel te Ramsdonk. Feit is ook dat beide gemeenten of, om 't precieser te zeggen, beide parochies, gedurende verschillende perioden door één en dezelfde geestelijke werden «bediend». De ene maal is er spraak dat de parochie afhangt van de parochie Ramsdonk, en in andere gevallen is 't omgekeerd.

We mogen dan ook gerust besluiten met de overtuiging dat beide gemeenten, zowel op burgerlijk als op kerkelijk gebied, gedurende vele eeuwen één geheel uitmaakten, wat dan ook weer inhoudt, dat de aanstaande fusie, voor beide gemeenschappen, niet «nieuw» is...

H. VAN DE VEN

In de loop van de maand juni komt een monografie over «RAMSDONK» (uit het verre verleden en het heden) van de pers.

Samensteller : H. VAN DE VEN.

Het wordt gepresenteerd onder een luxe-kartonnen omslag. Naast een 300-tal bladzijde, verantwoorde tekst is het boek rijkelijk geïllustreerd (circa een 100-tal foto's en lino's, naast een kaart van de gemeente).

Prijs : 530 fr. (BTW inbegrepen).

Het werk kan besteld worden onder volgend adres :
H. VAN DE VEN,
Westvaardijk 21, 2920 Kapelle-op-den-Bos.

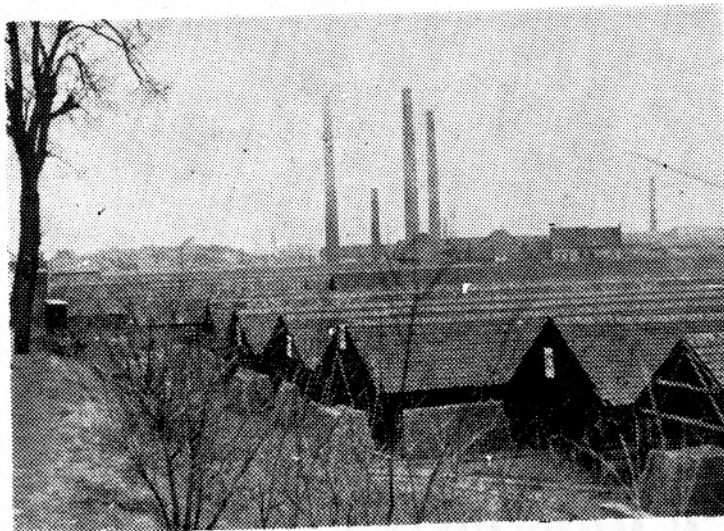
P.S. - Inschrijvingen kunnen eventueel ook overgemaakt worden aan :

Drukker-uitgever : GASTON BINST,
Brusselsesteenweg 47-49, 2940 Zemst.

BETALING : bij ontvangst van het boek.

Verslag :

Tentoonstelling Rivierlandschap van de Rupel en manifestatie "Steengelaag- Frateur"

In het raam van het monumentenjaar, en de daarmee verband houdende recyclage en behoud van industriële archeologische belangrijke instellingen en sités, werd ook te Boom werk gemaakt om in die zin iets tot stand te brengen. En het mocht dan ook wel geslaagd heten. Bij de vooropening der tentoonstelling de zaterdagavond mochten we een redelijk groot aantal belangstellenden begroeten, waaronder Senator Van der Borght, schepenen Beulens en De Gendt, verschillende gemeenteraadsleden, de voorzitter en secretaris van de kultuurraad, de Boomse letterkundige Ludo Van de Wijngaert, kunstschilder Karel Ploegaerts, abten en oversten van geestelijke inrichtingen uit het omliggende, de heer Frateur en nog tal van andere steenbakkers uit het Rupelbekken. De heer burgemeester Van Bulck was afwezig.

Het openingswoord werd gedaan door voorzitter Ward Borms, waarna Hugo Lejon het woord overnam, die in klare termen het «waarom» en het nut dezer tentoonstelling verduidelijkte en wat er ook uiteindelijk voor de toekomst diende betracht en verwezenlijkt. Schepenen Beulens verheelde zijn bewondering niet voor het tot stand gebrachte werk en verzekerde een heilzame medewerking voor het behoud van de Rupelboorden. Ward Borms verontschuldigde zich voor de «droge» vooropening, daar het actiecomitee, zoals dit meer gebeurt, te slecht bij kas was om er de gezelligheid en het enthousiasme nog wat bij aan te wakkeren. Iedereen aanvaardde dit gulhartig, alwas het wellicht met dorstende keel. De tentoonstelling kende tenslotte een overdonderend succes, dat bewezen de honderden bezoekers en hun contentement over de opstelling van al dit informatieve materiaal.

Zondagnamiddag had de wandeltocht plaats naar de Bosstraat, Hoek en steenbakkerij Frateur en dit op initiatief van onze Heemkundige Kring. Spijts het nijldige, koude windje dat over de Rupel kwam aangewaaid was de opkomst vanwege het publiek en Vaartleden meer dan verwacht. Prof. Baetens gaf een boeiende uiteenzetting over de werking der steenbakkerijen en over de te klasseren site.

Eveneens aan de oever van de Rupel, op de wijk Hoek, gaf voorzitter J. De Keersmaecker daar zijn snibbig zegje over de verkeerde aanpak van zaken door de verantwoordelijke instanties en over het probleem van de aanslibbing en reiniging van onze niet altijd naar Keuls water riekende Rupel. Uiteindelijk kwam alles in kanalen en kruiken en was iedereen tevreden over datgene wat hij gezien en gehoord had.

Zelfs staatssecretaris Poma heeft een bezoek gebracht aan de tentoonstelling en betuigde zijn interesse voor de op touw gezette actie.

Dinsdagavond : debatavond, een proppensvolle zaal met belangstellenden. Het paneel was goed bezet ; slechts burgemeester Van Bulck en P.V.V. mandataris G. Defré ontbraken op het appel. Ook deze debatavond is verlopen tot eenieders contentement en heeft zijn nut gehad.

Er mag nog eens op gewezen en de Heemkundige Kring heeft dat overtuigend beklemtoond, dat we geen «dood» maar wel een «levend» Bokrijk willen vestigen, waar de bewoners der site, mits de nodige aanpassingen, in de hun vertrouwde omgeving kunnen blijven wonen en werken, en waar toeristen en belangstellenden in het seizoen gans het steenbakkersbedrijf in al zijn aspecten kunnen verkennen.

Pasteitjes en vlaaien vindt U overal,
maar wil U eens iets fijn,
dan moet het van het modernste bakkertje zijn.

Als U er éénmaal hebt van genoten,
zult U beslist nergens meer kopen.

Proef en vergelijk de moderne kwaliteit
en U zegt onvermijdelijk :

Oh, hoe heerlijk fijn,
dat kan niet anders dan van Freddie zijn !

BROOD- en BANKETBAKKERIJ

F. MOEREMANS-MOONS

DORPSTRAAT 47 - BLAASVELD
Tel. (031) 86 73 18

Aan huis bestelling

FOTO-CINE

Peter RYPENS

BLAASVELDSTRAAT 43
TISSELT

TEL. (031) 86 87 42

ALLES VOOR
DE FOTOGRAFIE

BOEK- en PAPIERHANDEL
FONOPLATEN

Om dit te bereiken dient er dringend een klasseringsbesluit getroffen voor de steenbakkerij met zijn merkwaardige ringoven van de heer Frateur, inbegrepen de omringende site. De middelen en het materiaal zijn insgelijks voorhanden om er een «steenmuzeum» op te richten. De grootste enthousiast voor dit project is dan de heer Frateur zelf. Gans het gegeven zou een markant beeld en een synthese brengen van de steennijverheid langs de Rupelboorden en een frappant beeld van de sociale gegroeidheid, want het is hier niet alleen te doen om een stuk industriële archeologie, maar hier werd eveneens een stuk sociale geschiedenis, een sociaal epos geschreven. Dit project dient ten spoedigste een gunstige beslissing te krijgen. Te meer dat de kans bestaat dat ook dit bedrijf, één der merkwaardigste van de Rupelstreek, werkend volgens oeroude methodes en tradities, zou moeten verdwijnen, met verlies van werkgelegenheid en het gebeurlijke opdoken van de merkwaardige site. Het bedrijf zou leefbaar blijven, indien zijn produktie kon aangewend worden voor restauratie van oude gebouwen in België, waar nu zoveel aan onverantwoord knoeiwerk wordt gedaan, zoals aan de 200-jarige dekenij te Boom geschied is, die opgelapt werd met nieuwe machiensteen.

Een dankwoord nog aan het gemeentebestuur om het ter beschikking stellen der zaal en nodig materiaal.

Mocht er spoedig resultaat komen voor het aangezette initiatief.

Leo Backeljau

ST. PIETERSDAG

1

Jaar om jaar op St. Pieters feest,
Dronken de steenbewerkers om ter meest.
't Is op deze bijzondere heuglijke junidag,
Dat men de steenmaker een aarden pijp gaf.

2

Door werkershand opgemaakt met een rozenknopje,
groen gesierd door d'afdragers omheen het pijpekopje.
St. Pieter is van ouds gekend de schutpatroon,
Van de steenbewerkers uit rode land van Boom.

3

Generaties en generaties is 't al zo gegaan,
hopend dat de vrome traditie blijft voortbestaan.
Helaas door de wonderen der techniek is 't gekomen,
Dat de vrome gebruiken zijn omgezet in dromen.

Leo Backeljau

EEN PRAATJE OVER :

Getijde- watermolens

Iedereen kent een watermolen, gelegen langs beken en vlieten. Een getijde-watermolen is voor velen wellicht een nieuw begrip. Het werkings-systeem was dan ook helemaal iets anders. Van de meeste dezer molens is geen spoor meer te vinden; de laatste restanten zijn reeds lang op non-actief gesteld. Er is ook weinig literatuur en iconographie over deze soort molens voorhanden. Dat er getij-watermolens bestonden, is zowat totaal vergeten. De voorlopers hiervan waren reeds ten tijde bij de Romeinen de bekende scheepswatermolens, die in beweging gebracht werden bij het keren van ebbe en vloed. De meeste getijde-molens werkten alleen bij ebbe, zodat bij vloed een spui-bassin gevuld werd en deze bij eb leeg liep. De langzame opkomende vloed is voor krachtontwikkeling niet zeer geschikt. Het nuttig getijverschil kon variëren van 1,5 m tot 3,5 m. Meestendeels stonden zij op een dam, die de houwer, d.i. het «spuibassin» met inlaatbuis van de stroom scheidde. Nog heden herinneren in de plaatselijke topographie bepaalde benamingen daaraan: de **Spuistraat**. Nog een restant van dergelijke molens is de Spaanse watermolen te Rupelmonde.

Er bestaat zoals gezegd niet veel literatuur en iconographie over deze soort molens. Slechts in oude stadskronijken worden ze terloops vermeld. Ook zijn vroeger bestaande molens af te leiden uit oude stadsplattegronden.

Volgens A. Tutein Nolthenus in Tijdschr. v/h Aardrijksk. Gen. 2° R. Dl. LXXI, 3 jul. 1954, zijn er in Z.-W. Nederland en Vlaanderen een 47-tal in bedrijf geweest. De in Nederland oudst bestaande getijde-molen bevond zich in Zeeland te Zierikzee, en wordt vermeld in een oorkonde van 1220 (Rijksarch. Brussel), waarin Graaf

Willem I als huwelijks geschenk aan zijn tweede vrouw Maria van Brabant o.a. een watermolen te Zierikzee schonk; ...*Molendina aquatica de Zyriseporch*» (cf. P. v. Beveren, *De watermolen - Vrije stemmen* 9, 12/15 Okt. 1946). Ook aan de oude Schelde te Bornem bevond zich reeds in 1220 dergelijke getij-watermolen.

De Pot-fliete-molen te Antwerpen is wellicht de oudst gekende getijde-molen ter wereld, en wordt vermeld in een charter van 1146. Er waren er 5 te Antwerpen, o.a. de N. Platea, eveneens uit de XIIe eeuw. Die van Dendermonde in 1295 vernoemd, werd in 1813 stilgelegd. Nog andere waren er langs de boord der Schelde opgesteld, o.a. te Kruibeke, Temse, Hamme, Hoboken, Schelle, Melle, Schellebelle en Gent. Een winterlandschap van Lucas Valckenborgh van 1575 toont ons een getij-watermolen \pm 4 km stroomopwaarts van Antwerpen. De getijde-molen van Temse vinden we in *Flandria illustrata* van 1641 van Sanderus. Die van Rupelmonde is nog steeds bestaande. In een charter van 1388 wordt hij reeds vermeld. In Klein-Brabant te Eikevliet bestaat nog steeds het Molenhuis van de Spaanse spui-molen. Het was inderdaad ook een getijde-molen.

★★

In het jaar 1664 is er sprake van dergelijke molen op te richten op de schans te Klein-Willebroek, door de heren van de schipvaart. Uit hetgeen we reeds schreven in het Vaartnummer nr 4 - 1974, omtrent deze schans, is het wel duidelijk dat hier eveneens een getijde-watermolen bedoeld geweest is.

Er kwam daarentegen onmiddellijk verzet, door lieden die met dit opzet helemaal niet ge-

baat waren, en dat waren dan nl. Jan Helman, ridder en baron van Willebroeck, die zijn regaal recht op «de waaierende wind en het rennende water», niet in het gedrang liet brengen, en verder de gekende Willebroekse en Tisseltse maalders Jan en Adriaan Vloeberch, die wegens die concurrentie er ook als de kippen bij waren om die snode daad te verhinderen. Het moet wel geholpen hebben, want nooit is er van een watermolen op de schans nog sprake geweest. We vinden deze akte van protest geakteerd door Jaspas Bercx, notaris te Willebroeck, in de notulen van 1664 - nr 3695. We laten ter attestatie deze bedoelde akte hierbij volgen :

«Op heden den negensten february 1664 compareerden Jaspas Bercx openbaar notaris in den Raede van Brabant geadmetteert tot Willebroeck residerende ende inde presentie vande naerge-noempde getuygen den edelen ende welgeboren heere Jan Helman riddere Baron van Willebroeck heere van Ruysbroeck etc. ter eenre ende Jan Vloeberch molder woonende binnen de voorschreven baronnie van Willebroeck soo voor hem selven als hem mede sterckmaekende voor Adriaen Vloeberch, Jacques Scheltiens ende Gillis Verbruggen syne neven ende indyer qualiteyt ter andere sijden welcke voornoempden heere comparant heeft bekendt ende verlaert hoedat dan apparentie is ofte soude connen comen dat de heeren van Schipvaert van Brusselle van intentie zouden syn van onder syns heere jurisdictie van Willebroeck op de Schanse te laeten maecken eenen waetermeulen om aldaer te laeten maelen alderhande graenen voor molster ofte gelt soo ist dat hij heere comparant hem daertegens sal opponeren soo tegen het stellen vanden selven meulen ofte eenige andere meulens graen maelende onder syne jurisdictie ende tegen alle degene die eenich afbreuk ofte contraventie tegen den tweeden comparant en consoorten meulen souden comen te doen directelyck ende dat hij tweeden comparant over deselve contraventien sal mogen plichtig vallen

aen voorschreven heere Barons officieren nu synde oft bij tijde wesende te weten voor soo veele de voorschreven heere jurisdictie soude mogen raecken ofte aengaen met expres bespreek ende op conditie nochtans dat hij tweeden comparant soo voor hem alsmede voor syne consoorten den voorschreven heere Baron ofte syne naercomelinghen altijd gelooft costeloos ende schadeloos te garanderen ende indempneren van alsulcke processen questien ofte geschillen alser ter oorsaecke voorschreven souden mogen comen te geschieden ofte gerijsen tsijs inden Raede van Brabant voor schepenen Willebroeck ofte elders directelijcken noch indirectelycken inrechte noch daerbuyten verlaerende hij heere comparant daertoe maer te laeten employeren synen naeme en daer inne doende alle mogelijke debuieren behulp ende bijstandt als hem mogelijck wesen sal daervoren verbindende hij tweeden comparant soo voor hem als voor syne medeconsoorten synen persoon ende goederen ruerende ende onruerende present ende toecomend onder expresse renunciatie in forma ende tot meerder vasticheyt van tgene voorschreven staet heeft hij tweeden comparant geconstitueert ende onwederroepelyck machtig gemaect mrs... tsaemen ende elcken van hun lieden int besondere omme te gaen ende compareren inden voorschreven Raede van Brabant ende alomme elders daert van noode wesen sal ende hem comparant ist noodt intgene voors. is voluntairelijck te laeten dienen ende condempneren alwaert oock soo geloovende etc. onder tverbandt ende renunciatie in forma. Aldus gedaen ende gepasseert ten woonhuysse van voorschreven heere Baron eersten comparant ter presentie van Peeter de Pijper ende Peeter Bouwens als getuygen hietoe versocht ende gebeden»...

N.B. - Op deze akte werd welwillend gewezen door ons lid Gaston Roggemans.

Jos De Keersmaecker

HARRY VERLINDEN

VAN LANDEGHEMPLEIN 14 — WILLEBROECK

- OMEGA
- TISSOT
- RODANIA

ZOWEL UURWERKEN
ALS JUWELEN

Poëzieavond in het Willebroeks Brouwerij- museum

Alsof we de achterstand waarover we spraken in het hier beschreven activiteitenverslag van verleden jaar, wilden inhalen, waren we er dit jaar reeds vroeg bij, en wel met een zeer speciale en tegelijkertijd gedurfde manifestatie. Een poëzieavond door en voor de vaartlanders had ik me nog niet zo vlug kunnen gerealiseerd zien. En toch ging op 23 januari 1976 een droom door die al wel eens reeds hier en daar was doorgespeeld. Spijtig genoeg had de duivel weer meegewerkt want het publicitair gedeelte zag helemaal geen daglicht bij redenen van haperingen bij het verschijnen van ons tijdschrift, waarin we deze avond vriendelijk hadden willen voorschotelen aan onze trouwe lezers. Er werd geen verder gerucht over gemaakt, zodat het luisterend publiek eerder naar de magere kant uitviel. Gelukkig hadden de dichtende kandidaten, die hun woord hadden gegeven, ook dat woord gehouden. Het werd een zeer gemoedelijke en zeer stemmige avond, in het brouwerijmuseum, met lekkere hapjes en een fris drankje, en vooral met poëzie. De dichtende vaartlanders die voordroegen waren Tine Rabhooy (mevrouw De Herdt) uit Willebroek, Jos De Keersmaecker uit Blaasveld, Karel De Decker uit Willebroek, Leo Backeljau uit Boom en Diederik Boeykens uit Willebroek. Verscheidene gedichten van Tine Rabhooy, die op muziek werden gezet door de Willebroekse componist Jef Schampaert, werden ten gehore gebracht door ons gewaardeerd lid Cl. Distelmans-Brems. Het is ons een genoegen, hier, in dit lentenummer, een gedicht te presenteren van elke poëet die zich die avond liet horen.

HET OUDE DORPSKERKHOF

Zijwaarts de weg van wild gewas omweven,
Dat huiverend in novemberstormen rilt,
Vlekt oude muur, die jaren deed verweren,
En waaromheen de dodesadem op de winden trilt.

Wel schijnt de open poort met gastvrij wijds gebaar,
Het leven dat voorbijrent toe te wenken.
Doch niemand komt nabij, daar de versneeuwde baan,
Slechts voert naar graven in de grond verzonken.

Scheefgezakte kruisen tillen traag vermoeide armen,
Reeds lang vervaagden vlagen van de grauwe steen,
Het gouden liefdewoord en eeuwigheidsgedenken,
Dat niemand meer tot troost of enig hoop nog scheen.

Zolang reeds is 't gezocht, de droefheid en de tranen ;
De felle geloften van onsterfelijke trouwe
Tot over 't graf verwaaid. De wrede tijd...
Schreedt met eenzelfde rust over liefde en rouwe.

Een blik verglijdt ! Er spint slechts een verstilde treuren,
Rondom de dodengaard, als om vergane zomerstonden.
Het is of zij die hier gestorven zijn,
Hun vale schaduw in het zonlicht zonden.

Jos. De Keersmaecker

RUISBROEK 1976

Die dag
was de hemel zo rood
als het rood der gelagen...
De mensen keken verstomd
naar het wassende getij
dat zij zagen...
Zij droegen hun heimwee en zorgen
naar 't eerste verdiep...
Zij zagen hun ganse verleden
dat onderliep...

Zij zagen
hun Ruisbroek
hun eigen ellende...
Zij hadden elk hun eigen verhaal...
Zij spraken een taal
die men niet kan vertalen...
Gebroken-ironisch,
zo grijs en zo vaal.
Want in de straten dreven
kadavers en aal...

Zij zagen
de koning...
Zij zagen hun sire.
Zij vertelden spontaan
hun eigen verdriet...
Al begrepen zij niet
waarom 's lands prominenten
juist NU naar die dijken,
en naar die ellende kijken,
en naar de Vliet...

Zij zien
de eigen ellende...
Zij voelen
het eigen verdriet...
Zij zagen Ruisbroek verzuipen,
al nekt men dit Ruisbroek niet...
Zij leven hun eigen leven,
Zij vechten hun eigen strijd,
zij vragen betrouwbare dijken,
zij eisen een waterbeleid.

Karel De Decker

Traiteur Guy

gastronomie naar maat
voor elke gelegenheid :
feesten — recepties — diners

Specialiteit van barbeque
voor kleine of grote gezelschappen
steeds dezelfde hoge kwaliteit
dezelfde voorname service
100 % tevredenheid — logische prijs

BESTELLINGEN - INLICHTINGEN - BESTEK

Traiteur Guy

MOLENSTRAAT 81 KAPELLE-OP-DEN-BOS
TEL. (015) 71 19 77

Diploma hotelschool
Feestzaal ter beschikking

Wiel's...Wielemans
Kwaliteitstraditie sinds 1862

KIKKERWIJSHEID

Twee kikkers zaten te kwaken,
Te kwaken in een brede sloot,
En op hun kletsnat lijveken,
De zon haar koesterende stralen goot.

Ze rustten op plumpe blären,
Van 'n heerlijk springpartijken uit,
Toen zagen ze pots in 't water
Een kleine, onbekende guit.

«Ei, ei !» riepen beide kikkers,
«Kijk, wat een klein, sprietmager beest,
Dat is toch bij de bedeling
Heel zeker veel te laat geweest !»

Toen kwam juist de vader-kikker
En sprong naast hen op 'n plumpeblad
Hij zeide : «Wat wilt gij spotten,
Dat wordt toch ook een kikker, dat !

Gij zelf waart toch ook zo'n kleintje,
Zo onbeholpen, tenger en fijn,
Want om een kiker te worden,
Moet ge eerst een «kikkervisje zijn !».

Tine Rabhooy

DE DIJKEN BREKEN

Rampgebied : Ruisbroek 1976, 3 januari

Stormend en bulderend rukken de winden aan
terwijl regendruppels op d'aarde nederplassen
de vloed steeds maar onheilspellend bleef wassen
dreigend stuwde de stroom het water tegen de dijken aan.

De landslieden ongerust over 't kolkende water,
toen plotseling de dijken begonnen te scheuren
en 't onheil voor d'arme lieden ging gebeuren
want men hoorde slechts alleen nog 't heftig golfgeklater.

Vrouwen en kinderen begonnen krijsend te hollen
angstig vluchtend op zolders en daken van schrik
in hun ogen, was 't één troosteloze aanblik
bij 't zien der enorme watermassa die kwam aanrollen.

Een stonde later zag men slechts daken en kruinen
der bomen,
Wat was 't onmenselijk tempeest van deze helse bezieling
't bracht hun slechts dood, ellende en vernieling
Noeste arbeid, hun levenswerk, was vervlogen in dromen.

Leo Backeljau

DENDERMONDE

De klokken bonzen bezadigd de eeuwige geest,
uitgewasemd uit kille, verrotte vesten,
waar reeds vocht en vuil uitberstte,
zoals het immer met vergane glorie is geweest.

De stank opwellend en verpestend uit de sloppen,
dult geen medelijden, noch deernis om wat vergaat,
drukte mij zijn streng vertrokken gelaat,
van wat er zich afspeelt in de onbuigzame koppen ?

Diep hebben de gruwelen gegraven in het aloude goed,
de barre bezonkenheid weggeborgen achter een nieuwe
gevel,
en weggevreten door de dood de wrange wrevel,
waar al lang koortsige bedrijvigheid woedt.

D. Boeykens

Aktiviteitsverslag 1975

In vergelijking met het vorig jaar, moeten we bekennen, dat 1975 eerder een slap jaar is geweest op activiteitsgebied. En toch hebben we hard gewerkt, maar met weinigen en in stilte. We hebben vergeten meer naar buitenuit te werken, we hadden ons meer moeten laten zien in het publiek, om te bewijzen dat we niet dood zijn voor de buitenwereld.

Zodan op 17/10, 21/11 en 19/12 hebben we deelgenomen aan het vragenspel telkens ingericht door v.z.w. De Zolder.

Op 1, 2, 3, 4 en 5 mei werd in galerij De Schouwpijp te Willebroek een Bierkartoenaal ingericht met medewerking van kartoenistenvader K. De Decker. Ook de BRT-ploeg die werkte aan het programma van MIK KLINCKSPOOR «LEEF NU...» speelde mee. Er werden voor deze gelegenheid zo maar eventjes 158 bierkartoentkens van groot formaat ingezonden, die allemaal aan de muur werden gehangen en met voldoende watt beschenen. Fraaie stembrieven werden ons bezorgd door het streekblad Klein-Brabant-Vaartland, waarvoor wij deze mensen nog eens speciaal danken. Als we eens lui zouden willen zijn dan zouden we nu kunnen schrijven : alles over deze unieke bierkartoenaal, leest U in het even unieke Informatieblad van de streek KBV. Eugeen Van den Broeck, de grote mijnheer van de Hop- en Bierfeesten te Asse, deed ons het groot genoeg deze feestelijke gebeurtenis te komen inkleden en open te praten. Geen gewoon spektakel ! Van de 42 deelnemende kartoenisten werden door het publiek de volgende mensen gekozen tot de besten : Lea de Troyer uit Aartselaar, die 52 stemmen behaalde en met deze haar gewicht in bier ; de tweede prijs ging naar J. Somers uit Hoze met 40 stemmen, derde prijs naar Mia Patteet uit Willebroek met 29 stemmen. In totaal brachten 552 kiezers hun stem uit. De bierprijs werd geschonken en overhandigd door de heer De Wispelaere, van de Brouwerij Wielemans-Ceuppens. De ereplaket van de gemeente Willebroek werd aan de ontwerpster van de meest populaire bierkatoen overhandigd door schepen M. Janssens.

12 juli :

«Duivensport in het verleden» werd de titel van de tentoonstelling in galerij De Schouwpijp te Willebroek. Men toonde er historische documentatie over alles wat de speelduif betreft. Deze manifestatie kreeg een totaal volks karakter met het inrichten van de «Grote Duivenprijskamp uit Leerbeek». Het was een hoogdag voor alle duivenvrienden, het kende een donderend succes. En Jos De Keersmaecker schreef er zo'n goed relaas over dat we dat niet beter kunnen brengen en dus met zijn toelating zo maar overnemen :

Deze niet alledaagse duivenprijskamp op **LEERBEEK** - zaterdag 12 juli ll., kende meer dan verwachte belangstelling. Ook het weer werkte mee en de wind zat goed. Een 80-tal duiven werden ingekorfd : Blaasveld, Heffen, Boom en Willebroek waren goed van de partij. Zelfs liefhebbers uit Kontich en Londerzeel kwamen er aan met hun «Keefke».

Het enthousiasme steeg als een wassende vloed. De vloer van het Brouwerijmuseum dreunde en kraakte onder het getrappel der talloze vrienden en duivenmelkers. Het glunderend gezicht van conservator L. Schurmans en Theo Huys achter de antieke tapkast illustreerde duidelijk hun contentement.

De uitslag - de uitblinkers.

- A. Oude duiven : 1. De Raeymaecker - Boom
2. Van de Voorde
- B. Jonge duiven : 1. Capiou - Willebroek
2. Van de Vondel
3. Steenackers

Deze manifestatie heeft bewezen dat onze nationale duivensport haar gezond volkselement niet heeft verloren. Een bakske bier, een kieken of een zakje duiveneten waren zeker geen lokmiddelen daartoe.

Voor een mooie ingerichte keuken

VRAAG EENS PRIJS AAN

ILWA-keukens

- alle kombinatiemogelijkheden
- perfecte afwerking
- gratis prijsopgave
- verdelers over gans België

TEL. (031) 86 60 25

SCHOOLSTRAAT 9

Ruisbroek-Sauvegarde

Aktiviteitsverslag 1975

Ook de tentoonstelling «**DE DUIVENSPORT IN HET VERLEDEN**» kreeg zijn belangstelling. Naast een uitbeelding met een overvloed aan illustratiemateriaal, oude wetgeving, placcaerten en ordonnantien, oude affiches - zelfs van 1871, waardevolle documenten, geschiedenis en literatuur, begroetten luimig, geconterfeite duivenmelkersfiguren de bezoekers reeds van bij de ingang. Er waren merkwaardige oude constateurs uit de gekende collectie van de heer Raeymaeckers van Deurne, talrijke duivendiploma's, regulateurs, oude duivenmanden en keven en andere zienswaardige dingen tot de «hollekenspannen» toe. Ook de «soupapekes» werden niet vergeten van in de tijd toen er op 't kot nog geen constateurs waren en er door hardlopers mee naar het lokaal in de geburen diende gekoerst. Het geheel bracht een stemmig beeld en riep de atmosfeer op van die goeie oude tijd toen de grote prijs van een «regulateur» tot een zak patatten of een koppel konijnen aan de winnaar vreugde brachten. Het Boomse «Koeberke» en zijn wijfje «Wittepen» hebben zich kranig gedragen en verdienen zeker een applaus.

Mogen verder niet onvermeld gelaten om hun dienstbetoon : de heer Gust de Roos van Boom, Goovaerts van Heffen, De Boeck en Van Breedam en de heer en mevrouw Ed. Muysoms-De Boeck, Diane van Willebroek. De Veevoerders Mariman en de Schepen van Kultuur de heer Janssens voor zijn aanwezigheid en sympathie.

En of er getapt werd :

Als men heeft gewonnen
Drinkt men uit de tonnen.

Het was eens iets anders !

In de loop van de maand april hielpen we mee — te Tisselt — aan de tentoonstelling «Tisselt voorheen - Tisselt waarheen ?». Het Vaartland zegde zijn medewerking toe. Voor haar aandeel brachten we een historische dorpskronijke, uitgewerkt op een aantal panelen. Het leverde een paar nieuwe abonnementen op.

Op 12 oktober brachten we een geleid bezoek aan de Noordelijke Rupelboord, en hielp 't Vaartland mee aan de tentoonstelling «Rivierland-schap van de Rupel» in de jongensschool te Boom. Daarover leest U een uitvoerig verslag in dit nummer van de hand van onze medewerker Leo Backeljau.

Vergeeten we niet te vermelden dat we in het jaar 1975 ook vier prachtige vaartnummers hebben uitgegeven, een algemeen nummer, een erfgoednummer, een Graver en een Ruisbroeknummer. Bladen waarvan statistisch is bewezen dat ze een groot respect afdwingen.

Parallel lopend met het streven van de actiegroep, de v.z.w. «Het Broek» — misschien zijn onze doelstellingen iets genuanceerder, maar dan toch met eenzelfde bekommernis, nl. de vrijwaring en een verantwoorde integratie en uitbouw van het natuurgebied mede te verdedigen — zijn we op 28 mei 1975 opgetrokken naar het domein Scheyvaerts, gelegen in het voornoemde natuurpark. Bij de ondertekening der zogenaamde protocollen en overdracht van het natuurgebied Het Broek van het Ministerie van Kultuur naar het Departement voor Leefmilieu, hebben de voorzitter en de secretaris van de heemkring hun tegenwoordigheid gesteld voor het vaartland. De heer Scheers, Lejon en Huys vertegenwoordigden in het bijzonder de v.z.w. «Het Broek». Gesprekken werden gevoerd met Minister De Backer en Staatssecretaris Poma, en onze desiderata kenbaar gemaakt. Een memorandum werd overhandigd, alsmede een exemplaar van het Klein-Willebroeknummer. Na onze gedachtenwisseling met de staatssecretaris versprak deze ons een invitatie te sturen om nader de gestelde problemen te bespreken, wat gebeurde op 11 juni daaropvolgend, te Brussel. Er werden gesprekken gevoerd met Prof. Dr. Verheyen en inspecteur Janssens. Het ging namelijk over de integriteit van het gebied — de integratie en het medebeheer in de uitbouw.

A. SCHURMANS, secretaris.

LACHEN IN ONS BEROEP

Al eens een (auto) ongeval gehad ?
Dat ongeval schriftelijk doorgegeven ?
Gelet op mogelijke dubbelzinnigheden ?
Hierna enkele losse grepen uit bestaande ongevals-aangiften. Natuurlijk naamloos ! Aan U ze dubbelzinnig en/of komisch te vinden.

- «Tegenpartij stond stil voor het huis van zijn vriendin nr : 4».
- «Ik reed op de baan naar St. Niklaas, toen ik plots op een onverplichte koe botste».
- «Van uit mijn positie kon ik onmogelijk zijne linkerflikker zien branden hebben».
- «Ik heb inderdaad een meid en een werkvrouw, maar ik had toch gevraagd ze allebei te laten dekken. Mag ik U verzoeken na te gaan, of mijn agent zijn werk wel goed deed ?».
- «Hij botste tegen mijn deur. Mijn vrouw had het zien aankomen, want ze zei efkens ervoor : Pas op want die is zo zot als iet».
- «Hij knotste tegen drie stilstaande auto's en knots ik had het ook zitten».
- «Mijn echtgenote stond stil, en zonder dat ze het wist zat tegenpartij er van achter op. Het was een zware slag. Gans hare koffer was ingedrukt, en een stuk van haren uitlaat vond ze nadien nog in de gracht».
- «Zo zijn er mensen die wel een degelijke ongevalsaangifte kunnen doen, maar die niet weten dat een autoverzekering, wel veilig, 10 % voordeliger in premie kan zijn».
- «En zo zijn er jonge zelfstandigen, die niet weten dat er mutualiteiten zijn, die hun, bij werkonbekwaamheid door ziekte of ongeval, tot 1.000 fr. per dag uitbetalen. Ja ! En dit tot hun 65 j. (6 dagen per week A.U.B. !) voor een bijdrage die de helft goedkoper is dan bij verzekeringsmaatschappijen».
- «En lach niet als wij U zeggen, dat 8 op 10 van die jonge beginnende zelfstandigen, door onwetendheid, zich verkeerdelijk in orde stellen met hun sociale-wetgeving-inschrijving en hierdoor duizenden franken teveel aan sociale bijdragen betalen».
- «En geef toe dat zelfs 90 % van onze jonge intellectuelen, hun meest interessante bronnen en formules van lening niet kennen... omdat het tenslotte hun beroep niet is».
- «Dat er verschillende jonge zelfstandigen zijn, die dringend een goed fiskaliteit-boekhouder nodig hebben».
- «Dat zij misschien aanvoelen, dat wij meer dan «alle verzekeringen» doen».
- «Dat wij inderdaad tegelijkertijd raadgevers zijn, voor alle problemen met financieel karakter, en dat een groot deel van die raadgevingen, gratis bij wijze van service, aan ons klienteel gegeven worden».
- «Dat wij ons hoofdbureau te 2638 Reet hebben - Clemenshoek 16, telefoon : (031) 88 20 31 en een speciaal bureau voor autoverzekeringen te 2650 Boom autostrade (Antwerpsestr. 258 - aan den barreef - Tel. (031) 88 40 48)».
- «Dat wij ook bijbureaus hebben te Leuven en te Brussel, en klienten in elke vlaamse stad en bijna in elk vlaams dorpje...

Steeds welkom.
STAF SOMERS

In naam van :
«GROEP STAF SOMERS-LAURIKS»

UIT SYMPATHIE

SANPAREIL

Leverpasteifabriek

KAPELLE-OP-DEN-BOS

Tel. (015) 71 14 22

Telex : 24473

Financieel verslag over het werkjaar 1975

ONTVANGSTEN

1. Lidgelden 1975	47.850 fr.
2. Overheidstoelagen :	
a) Toelagen 1974, ontvangen in 1975 :	
Gemeente Ramsdonk :	500 fr.
Gemeente Willebroek :	5.000 fr.
b) Toelagen 1975 :	
Gemeente Ruisbroek :	4.085 fr.
Gemeente Heffen :	500 fr.
Gemeente Hombeek :	1.000 fr.
Provincie Antwerpen :	5.000 fr.
Gem. Kapelle-o-d-Bos :	5.000 fr.
Gemeente Ramsdonk :	500 fr.
Gemeente Tisselt :	5.000 fr.
Minist. Ned. Cultuur :	0 fr.
Samen :	26.585 fr.
3. Publiciteit Tijdschrift :	23.900 fr.
4. Andere Inkomsten :	
Steun	410 fr.
Losse nummers + vorige jaargangen	600 fr.
Intresten 1975	1.529 fr.
5. Batig saldo 1974 :	15.692 fr.
Totaal Ontvangsten	116.566 fr.

UITGAVEN

1. Tijdschrift (nrs 1, 2 & 4)	48.307 fr.
2. Administratie en Bestuur	7.137 fr.
3. Aansluit. Heemverb. Gouw Antw.	250 fr.
4. Toetreding Willebroeks Kwisverbond	100 fr.
5. Bierkartoendale	1.716 fr.
6. Duivenprijkskamp en -tentoonstell.	1.156 fr.
7. Uitrust. & onderh. Brouwerijmuseum	5.000 fr.
Totaal Uitgaven	63.666 fr.

BALANS 1975

Ontvangsten :	116.566 fr.
Uitgaven :	63.666 fr.
Batig saldo :	52.900 fr.

BEGROTING voor het WERKJAAR 1976

ONTVANGSTEN

Lidgelden	52.500 fr.
Overheidstoelagen	20.000 fr.
Publiciteit tijdschrift	20.000 fr.
Saldo 1975	52.900 fr.
Totaal Ontvangsten	145.400 fr.

UITGAVEN

Tijdschrift	70.000 fr.
Administratie en Bestuur	10.000 fr.
Brouwerij-museum	7.500 fr.
Promotie «Geschiedenis v. Willebroek»	2.500 fr.
Tentoonstellingen en manifestaties	40.000 fr.
Festiviteiten	10.000 fr.
Lidgelden	500 fr.
Totaal Uitgaven	145.500 fr.

BALANS

Ontvangsten :	145.400 fr.
Uitgaven :	145.500 fr.
Tekort :	100 fr.

Het Financieel Verslag 1975 en de Begroting 1976 werden tijdens de Statutaire Jaarlijkse Algemene Vergadering van 18 februari '76 voorgelegd, besproken en goedgekeurd.

De Penningmeester,
Jules SCHEERS

DUVEL MOORTGAT VERDUVELD GOED

Gemeente Puurs - Kalfort

**DOORLOPENDE
KUNSTSTENTOONSTELLING**

(van 10 APRIL tot 2 MEI)

JACQUI VAN LAER, Vaartlid,
stelt zijn schilderijen tentoon in :
Café «CENTRUM», Kalfort-Dorp nr 23.

Inleiding : H. Van de Ven
Openstelling : J. De Prins, schepene

ZATERDAG 8 MEI a.s. : **VERRASSINGSREIS**

voor leden en geïnteresseerden, met hoofddoel
bezoek aan het kasteel

JEHAY-BODEGNEE

toebehorend aan graaf VANDENSTEEN
archeoloog - beeldhouwer - kunstverzamelaar

JEHAY is een gemeente in de provincie Luik,
977 ha. Romeinse heirbaan en graf. Goed be-
waard Middeleeuws kasteel. Van de abdij Paix-
Dieu te Bodegnée (1242-1797) bestaat nog een
deel.

VERTREK te Kapelle-op-den-Bos Brug vaart om
7 u. 30 ; HALT te Tisselt Brug om 7 u. 40 ; te
Willebroek aan de Sint-Niklaaskerk om 8 uur
stipt ; te Blaasveld Herberg Wellens om 8 u. 10 ;
te Heffen Brug om 8 u. 15 ; te Mechelen hoek
Adegemstraat-Astridlaan .

PRIJS : 190 fr., reis, BTW en drinkgeld chauffeur
inbegrepen.

Storten vóór 15 april op PRK. 000-0927575-61
van de Heemkundige Kring van het Vaartland
v.z.w., Stationsstraat 3, Willebroek.

Eerste halt 's morgens te Diest op de Grote
markt. Lunchpakket toegelaten.

Desgevallend voor middagmaal te Jehay, af-
spraak op autocar.

Veilig, winstgevend, makkelijk sparen...

het DEPOSITOBOEKJE

van de

**Generale
Bankmaatschappij**

VAN LANDEGHEMSTRAAT 66

WILLEBROEK

VOOR AL UW VERZEKERINGEN

WEND U TOT

A. DE BONDT

BROEKSTRAAT 70

2662 BLAASVELD

OFFICIEEL VERDELER

VOLKSWAGEN - AUDI

Steeds de volledige gamma in voorraad

Garage Vissers p v b a

BTW 400.788.657

TOONZAAL GEOPEND TOT 20 UUR

KONINGIN ASTRIDLAAN 7-9
2659 BREENDONK

☎ (03) 86 86 10
86 64 70

STANDING DOOR KWALITEIT
dat kan alleen

RODAL

P. V. B. A.

Tegelfabriek van Noord-West Brabant

MEISELAAN 52 - NIEUWENRODE - TEL. : (015) 71 13 59 - 71 14 37

met haar 4 afdelingen : — VLOEREN
— SCHOUWEN
— CEMENTDALLEN
— SILEXDALLEN

Komt ook op zaterdag- en zondagvoormiddag genieten
van onze gans vernieuwde toonzaal !

Bel Meubel

UW MEUBEL

De best gekende en goedkoopste meubelzaak uit gans de streek
20 % GOEDKOPER

LOUIS BEULLENS-HERMANS
MECHELSEWEG 264
KAPELLE-OP-DEN-BOS (Oostkant)
TEL. (015) 71 14 03

KREDIET Drie verdiepingen toonzaal — Ingang vrij **KONTANT**
Op aanvraag worden de cliënten thuis afgehaald,
zonder verplichtingen tot kopen

UIT SYMPATHIE

Tiny Bell

en haar orkest «SMACK»

FEESTINRICHTER : voor al uw bals en feesten,
alle inlichtingen adres BEL meubel